

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Освітня програма: «Дошкільна освіта»

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “01” вересня 2022 р

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання
5. Компетентності
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Менеджмент дошкільної освіти
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Викладач (і)	Матішак Маріанна Василівна
Контактний телефон викладача	0959324646
E-mail викладача	marianna.mathishak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна/заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Освітній компонент «Менеджмент дошкільної освіти» відноситься до циклу професійної підготовки і належить до дисциплін вільного вибору студентів. Актуальність вивчення дисципліни зумовлена сучасними запитами ринкової економіки, потребою посилення конкурентоспроможності фахівців дошкільної освіти на ринку праці, підвищення ефективності управління закладами дошкільної освіти. Зміст дисципліни охоплює теорію та практику менеджменту освітньої галузі в системі дошкілля, ключові поняття й термінологію, специфіку управлінської діяльності, організацію діяльності колективу ЗДО на правових і демократичних засадах, особливості самоменеджменту, тайм-менеджменту та самомаркетингу здобувачів освіти.</p> <p>Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Менеджмент дошкільної освіти» має міждисциплінарний характер, базується на теоретичних напрацюваннях і практичному досвіді загальної та дошкільної педагогіки, загальної психології, фахових методик тощо.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета навчальної дисципліни – ознайомлення майбутніх магістрів з теоретико-методологічними аспектами менеджменту в закладах дошкільної освіти, розвиток у здобувачів другого (магістерського) освітнього рівня умінь і навичок ефективного використання сучасних технологій менеджменту в педагогічній діяльності, формування основ управлінської компетентності, удосконалення загальних та фахових компетентностей.</p> <p>Завдання дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтувати теоретико-методологічні особливості освітнього менеджменту; - формувати у здобувачів уявлення про сучасні форми і методи організації та управління закладами освіти та розвивати навички їх використання на практиці, ознайомити з формами, методами і засобами оцінки якості освітнього процесу в ЗДО; - розкрити психологічні механізми професійної діяльності менеджерів освітніх закладів, розвивати навички міжособистісної взаємодії та комунікації для підвищення ефективності освітнього процесу; - формувати основи управлінської компетентності майбутніх педагогів; - спонукати майбутніх магістрів до саморозвитку, самоосвіти, професійної самореалізації та творчого підходу у професії. 	
4. Компетентності	
<p><i>Загальні компетентності</i></p> <p>КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>КЗ-5. Здатність працювати в команді.</p> <p>КЗ-7. Здатність виявляти, ставити й вирішувати проблеми.</p> <p>КЗ-8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p><i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i></p> <p>КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.</p> <p>КС-4. Готовність до організації фінансово-господарської діяльності закладів дошкільної освіти.</p>	

<p>КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.</p> <p>КС-8. Здатність здійснювати нормативно-правове регулювання діяльності закладу дошкільної освіти, керуючись законодавчими документами та основами професійної етики.</p> <p>КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.</p>					
5. Результати навчання					
<p>5.1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.</p> <p>5.2. Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології, генерувати нові ідеї в організацію освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.</p> <p>5.3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів</p> <p>5.4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності</p> <p>5.5. Організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії</p> <p>5.6. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини</p> <p>5.7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти</p> <p>5.8. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.</p> <p>5.10. Володіти вміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно -орієнтованого підходу, суб'єкт - суб'єктної взаємодії</p> <p>5.12. Уміти планувати та координувати фінансово-господарську діяльність закладів дошкільної освіти</p> <p>5.13. Визначати проблему та понятійний апарат дослідження в сфері дошкільної освіти, збирати та аналізувати необхідну інформацію з різних джерел</p>					
6. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу – 90 год					
Вид заняття		загальна кількість годин			
Лекції		12/4			
Практичні		18/6			
Самостійна робота		60/80			
Ознаки курсу					
семестр	спеціальність	курс (рік навчання)	Обов'язковий/вибірковий		
II	012 Дошкільна освіта	перший	вибірковий		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади освітнього менеджменту					
Тема 1. Освітній менеджмент як галузь знань та сфера діяльності. Мета і завдання дисципліни. Генеза поняття «менеджмент» в	Лекція, практичне заняття	[7, 14, 18, 24, 28, 33]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття,	5 балів	До наступного заняття за розкладом

<p>науці і практиці. Етапи становлення менеджменту в історичному контексті. Характеристика основних категорій. Закономірності і принципи освітнього менеджменту. Основні функції менеджменту в системі освіти</p>			<p>підготувати презентації</p>		
<p>Тема 2. Особливості менеджменту в системі дошкільної освіти. Система управління освітою в Україні. Органи управління ЗДО. Класифікація методів управління ЗДО. Інноваційні технології управління в дошкільній освіті.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1, 11, 12, 20, 22, 25, 30, 35, 36]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 3. Менеджмент інноваційних проєктів у системі дошкільної освіти. Поняття про інноваційний менеджмент. Засоби інноваційних процесів у дошкільній освіті. Система управління інноваційною діяльністю ЗДО. Інноваційна компетентність керівника освітнього закладу. Формування готовності педагогічного колективу до інноваційної діяльності. Технологія</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[6, 16, 20, 22, 27, 28, 29, 32]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати проєкт впровадження інноваційної технології</p>	<p>5 балів</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

проектування інноваційного розвитку навчального закладу					
Тема 4. Імідж сучасного ЗДО. Проблема формування іміджу сучасного ЗДО. Структура іміджу освітнього закладу. Етапи формування іміджу. Технології і стратегії формування іміджу.	Практичне заняття	[3, 7, 16, 22, 25, 27, 34]	Підготуватися до практичного заняття з елементами тренінгу	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Змістовий модуль 2. Проектування менеджменту сучасних ЗДО: особистісно орієнтований підхід					
Тема 5. Керівник сучасного ЗДО – освітній менеджер Особистісні якості менеджера освітнього процесу. Характеристика поняття «управлінська культура». Цінності керівника та управлінська культура. Шляхи розвитку управлінської культури керівника	Лекція, практичне заняття	[8, 11, 14, 16, 29, 32, 35, 37]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації, інтелект-карти	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Керівництво і лідерство. Концепція лідерства в системі освіти. Вимоги до сучасного лідерства в освітніх організаціях. Роль лідера у командному підході в освітній організації.	Практичне заняття	[5, 13, 14, 17, 19, 22]	Підготуватися до практичного заняття з елементами тренінгу, підготувати індивідуальні завдання	5 балів	До наступного заняття за розкладом

Тема 7. Ділова кар'єра вихователя ЗДО. Ділова кар'єра та її організація. Принципи планування та управління діловою кар'єрою. Принципи кар'єрної стратегії.	Лекція, практичне заняття	[24, 27, 31, 33, 36]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, підготувати індивідуальні завдання	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 8. Самоменеджмент майбутнього магістра дошкільної освіти. Самоменеджмент педагогічної діяльності. Визначення ціннісних орієнтирів. Самотивування і самоконтроль. Технології тайм-менеджменту.	Лекція, практичне заняття	[8, 10, 16, 22, 31, 37]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття з елементами тренінгу, підготувати презентації, індивідуальні завдання	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 9. Самомаркетинг педагога. Поняття про самомаркетинг. Конкурентоздатність сучасного педагога. Функції та етапи самомаркетингу. Форми самопрезентації.	Практичне заняття	[22, 27, 31, 34, 37]	Підготуватися до практичного заняття, підготувати презентації, індивідуальні завдання	5 балів	До наступного заняття за розкладом

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Семестр II Вид контролю – екзамен Максимальна оцінка – 100 балів (практичні заняття – 5x9=45 балів, контроль самостійної роботи – 5 балів, екзамен – 50 балів). Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra та інших (положення ПНУ про неформальну освіту).
Вимоги до письмових робіт	Самостійне виконання, власний аналіз та міркування
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 45 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50% завдань

8. Політика курсу

Дотримання політики доброчесності. Лекційні заняття не відпрацьовуються, знання лекційного матеріалу є обов'язковим.

Пропущені практичні заняття студент відпрацьовує, індивідуально виконуючи передбачену у плані роботу. Для цього використовуються:

- усне опитування;
- перевірка практичних завдань;
- розробка і оприлюднення відео презентацій;
- перевірка передбаченої програмою курсу самостійної роботи.

Допуском до іспиту є відвідування не менше 50 % занять, результати тестування на платформі дистанційного навчання, виконання самостійної роботи. Якщо здобувач не ліквідував заборгованість та не набрав мінімальну кількість балів (25 балів) він може бути рекомендований на повторне вивчення даної дисципліни.

Викладання курсу базується на активній взаємодії між учасниками освітнього процесу.

9. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А. Богуш; Авт. кол-в: Богуш А., Беленька Г., Богініч О. та ін. К.: Видавництво, 2012. 26 с.
2. Бишоф А. Самоменеджмент. Эффективно и рационально / А.Бишоф, К.Бишоф; [пер. с нем. Д. А. Пергамент]. 2-е изд., испр. М.: Омега-Л, 2006. 127 с.
3. Василенко В. О., Шматько В.Г. Інноваційний менеджмент: навч. посібник. 3-е, випр. та доп. Київ : ЦНЛ, 2005. 440 с.
4. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти. URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf>
5. Вірна Ж. П., Мудрик А. Б. Особистісна вимогливість професіонала : теорія, практика, методи вивчення : монографія. Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк : Вежа-Друк, 2014. 255 с.
6. Даниленко Л. Інноваційний освітній менеджмент: навч. посібник. Київ: Главник, 2006. 143 с.
7. Даниленко Л. Менеджмент інновацій в освіті. Київ : Шкільний світ, 2007. 119 с.
8. Джей Р., Темплар Р. Энциклопедия менеджера: алгоритмы эффективной работы. М.: Альпина Бизнес Букс, 2006. 678 с.
9. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; [голов. ред. В. Г. Кремень]. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
10. Зайверт Л. Ваше время – в Ваших руках: (Советы руководителям, как эффективно использовать рабочее время) Пер. с нем./Авт. предисл. В.М.Шепель. М.: Экономика, 1990. 232 с.
11. Зайченко О. Управління дошкільним навчальним закладом у сучасних умовах URL : <http://www.stattionline.org.ua/pedagog/106/19449-upravlinnya-doshkilnim-navchalnim-zakladom-u-suchasnix-umovax.html>
12. Закон України «Про дошкільну освіту». URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
13. Калашнікова С.А. Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства. Київ: Університет ім. Бориса Грінченка, 2010. 390 с.
14. Карамушка Л.М. Психологія освітнього менеджменту : навч. посібник. Київ: Либідь, 2004. 424 с.
15. Коберник О. М., Гагарін М. І. Менеджмент в освіті : навчальний посібник. 3 вид. Умань : ВПЦ «Візаві». 2017. 242 с.
16. Козлова О. Г., Міленкова Р. В. Інноваційна культура: сутнісні характеристики: Монографія. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2007. 140 с.
17. Коучинг як технологія розвитку лідерства у сфері освіти / О. О. Нежинська, В. М. Тименко // *Теоретичний та науково-методичний часопис «Вища освіта України»*. 2017. № 2 (додаток 1) ; Тематичний випуск «Університет і лідерство». Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2017. С. 65–68.
18. Крижко В.В. Теорія та практика менеджменту в освіті. навч. посібник. Вид. 2-ге допрацьоване. К.: Освіта України, 2005. 256 с.

19. Лідерство у діяльності керівника освітньої організації / О. І. Бондарчук, О. О. Нежинська : спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. Київ , 2017. 36 с.
20. Лунячек В. Е. Педагогічний менеджмент : навчальний посібник. 2-е вид., випр. Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.
21. Лютко О. Теоретико-методологічні засади мотиваційного менеджменту в освіті. *Нова педагогічна думка*. 2020. № 1 (101). С.16-20.
22. Мармаза О. І. Інноваційний менеджмент. Харків : ТОВ «Планета-принт», 2016. 197 с.
23. Мартинець Л. А. Сучасні моделі освіти: навч.-метод. посібник. 2-е вид., доповн. та переробл.
24. Менеджмент в освіті: навч. посіб. / А. А. Семез ; Кіровогр. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. Кіровоград, 2011. 167 с.
25. Мистецтво управління ДНЗ / уклад. Л. А. Шик. Х.: Вид. група «Основа», 2013. 441 с.
26. Монастирський Г.Л. Теорія організацій : підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 288 с.
27. Мороз І. В. Менеджмент і маркетинг в освіті: навч.-метод. посіб. М–во освіти і науки України, Переяслав–Хмельниц. держ. пед. ун–т. К. : Освіта України, 2009. 192 с.
28. Мотиваційний менеджмент : підручник / А. М. Колот, С. О. Цимбалюк. Київ : КНЕУ, 2014. 479 с.
29. Онаць О. М. Інноваційні технології в управлінській діяльності керівника опорного закладу освіти в підручнику для менеджера. Проблеми сучасного підручника. Випуск 20 (2018). С.287–297.
30. Піроженко Т.О. Якість дошкільної освіти: сучасна ситуація та погляд у перспективу. URL : <http://lib.iitta.gov.ua/717520/1/%D0%AF%D0%BA%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D0%B4%D0%BE%D1%88%D0%BA%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf>
31. Сакун А.А. Самоменеджмент: учеб. пособие / А.А.Сакун, К.П.Аветисян, Н.А.Калугина. Одесса: ОНАС им. А.С.Попова, 2012. 144 с.
32. Теоретико-методологічні засади формування компетентнісно орієнтованого дидактичного середовища в умовах ЗВО : монографія / Г. Удовіченко, І. Сіняговська, О. М. Бондаревська, Д. В. Фурт ; за ред. Г. Удовіченко, І. Сіняговської ; ДонНУЕТ. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов. 2019. 167 с. URL : <http://elibrary.donnuet.edu.ua>.
33. Тягур Р.С., Тягур Т. Р. Менеджмент в освіті : курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2010. 300 с.
34. Фарухшина М. Інструменти педагогічного маркетингу в професійній діяльності педагога Нової української школи. *Методист*. №6, червень 2018. URL : <http://www.osvitaua.com/2018/07/65799/>
35. Формування інноваційного простору дошкільної освіти: наук.-метод. посіб. /упоряд. Н. В. Любченко, О. А. Прокопенко; А. С. Виноградова за ред. Є. Р. Чернишової /Ун -т менедж. освіти НАПН України. Київ, 2012. Ч. 1. 112 с.
36. Шоробура І.М. Менеджмент : навчальний посібник. Хмельницький, 2014. 457 с.
37. Шоутен Т., Даниленко Л. І., Зайченко О. І., Софій Н. З. Менеджмент керівників закладів дошкільної і початкової освіти / за заг. ред. Даниленко; Всеукраїнський фонд «Крок за кроком». К.: СПД-ФО К. С.Парашин, 2009. 112 с.

Викладач Матішак М.В.